

Beleidsplan Stichting Voedselbank Aalst-Waalre 2019 – 2022

mei 2019

Beleidsplan Stichting Voedselbank Aalst-Waalre 2019 – 2021

1. Algemeen

Mei 2006 is een elftal vrijwilligers begonnen met de wekelijkse uitdeling van voedselpakketten aan een achttal in armoedige omstandigheden verkerende gezinnen en alleenstaanden in Aalst-Waalre.

Om de continuïteit van de voedselbank meer te kunnen waarborgen en vanwege de gegroeide geldstromen is in 2012 de taakuitoefening van onze voedselbank ondergebracht in een stichting: Stichting Voedselbank Aalst-Waalre.

Door de landelijke *Vereniging Voedselbanken Nederland* zijn visie, kernwaarden en hoofddoelstellingen geformuleerd, waarbij wij ons aansluiten.

VISIE

‘In Nederland leven meer dan een miljoen mensen onder de armoedegrens. De voedselbanken helpen de armsten door ze tijdelijk te voorzien van voedsel.

Om onze klanten van levensmiddelen te kunnen voorzien, werken wij samen met bedrijven, instellingen, overheden, andere voedselbanken en particulieren. Zo zorgen we er samen voor dat armoede wordt bestreden, voedseloverschotten verminderen en het milieu minder wordt belast.

Om de zelfredzaamheid van onze klanten te vergroten, werken we samen met lokale organisaties die onze cliënten helpen om weer op eigen benen te staan. Voedselhulp moet immers altijd tijdelijk zijn.

KERNWAARDEN

De voedselbanken hanteren de volgende kernwaarden als maatstaf voor hun handelen:

- We werken uitsluitend met vrijwilligers;
- We verstrekken voedsel dat door anderen gedoneerd wordt;
- We verstrekken zoveel mogelijk gezond voedsel;
- We verstrekken uitsluitend gratis voedsel;
- We verdelen het voedsel zo eerlijk mogelijk;
- We zijn neutraal en onafhankelijk (‘burgers voor burgers’);
- We zijn transparant in onze verantwoording.

HOOFDDOELSTELLINGEN

De voedselbanken hebben de volgende hoofddoelstellingen:

- Het bieden van directe voedselhulp aan de armste mensen;
- Het voorkomen van verspilling van goed voedsel;
- Het bieden van hulp aan huishoudens in financiële nood.

2. Uitwerking

De Voedselbank Aalst-Waalre beoogt met het verstrekken van voedselpakketten een bijdrage te leveren aan de bestrijding van de (meest schrijnende) armoede in onze gemeente. Naast het bieden van deze hulp is het tegengaan van voedselverspilling een tweede doelstelling van voedselbanken. Bovendien leveren we een belangrijke bijdrage in het weer zelfredzaam worden van de cliënt door hen door te verwijzen en / of in contact te brengen met de desbetreffende hulpverlenende instanties.

Ieder die van mening is dat hij ondersteuning in de vorm van voedsel kan gebruiken kan zich rechtstreeks melden bij onze voedselbank. Daarnaast verwijzen instanties als het gemeentelijke Centrum voor Maatschappelijke Deelname (CMD), maatschappelijk werk en vluchtelingen hulp huishoudens naar ons. Het betreft huishoudens die op een absoluut bestaansminimum terecht zijn gekomen. Veelal zijn schulden de hoofdoorzaak van de financiële problemen. Daarnaast spelen werkloosheid, scheiding en ziekte, al of niet in combinatie, een rol.

Huishoudens komen voor een wekelijks voedselpakket in aanmerking indien het besteedbaar inkomen maandelijks lager is dan de landelijk vastgestelde toetsingscriteria. Wij proberen onze cliënten zo kort mogelijk, maar zo lang als noodzakelijk is, te helpen door het uitreiken van voedselpakketten. Zelfredzaamheid en het gebruik maken van bestaande steunregelingen zijn van groot belang om de financiële gezinssituatie weer op orde te krijgen. Hierbij tracht de Voedselbank behulpzaam te zijn via een doorverwijzende en hulpverlenende rol. In beginsel is ondersteuning door onze voedselbank maximaal drie jaar achtereen mogelijk. Deze termijn is gelijk aan die van de wettelijke schuldsaneringsregeling.

Wij mogen voor de wekelijkse uitdeling kosteloos gebruik maken van één van de zalen van het Agnus-Dei-kerkgebouw aan de Koningin Julianalaan. Onze opslagruimte bevindt zich sinds begin 2018 in een gebouw aan de Dreefstraat dat wij van de gemeente Waalre huren. Voor het vervoer van de levensmiddelen beschikken wij over een aanhangwagen.

3. Organisatie

De organisatie bestaat geheel uit vrijwilligers. Begin 2019 zijn dat er 27.

De taken van de vrijwilligers bestaan uit o.a.:

- Voeren van (intake) gesprekken met mensen die mogelijk in aanmerking komen voor ondersteuning;
- Verwerven en opslag van levensmiddelen ten behoeve van de voedseluitdeling;
- Gereedmaken van de levensmiddelen en de uitdeelruimte voor de uitdeling;
- Na afloop opruimen en schoonhouden van de uitdeelaccommodatie;

- Persoonlijk en informeel contact met cliënten zowel tijdens als na afloop van de uitdeling voor desgewenste ondersteuning.

Het bestuur van de Voedselbank Aalst-Waalre bestaat per 2019 uit vijf personen; voorzitter, vice-voorzitter, secretaris, penningmeester en een lid. Er dient nog in een vacature te worden voorzien. Onze voedselbank beschikt sinds 2 juni 2014 over een raad van advies. De adviesraad heeft een tweërlei functie. Enerzijds staat het onze voedselbank met raad en daad bij om het functioneren ervan verder te verbeteren. Anderzijds is het voor potentiële donateurs van belang dat de leden van de adviesraad vertrouwen hebben in het werk van de voedselbank.

De actuele samenstelling van zowel het bestuur als de raad van advies is opgenomen in de jaarverslagen alsmede op onze website.

4. Uitvoering

Om onze functie als voedselbank voor de lokale gemeenschap te kunnen voortzetten, zijn een voldoende aantal vrijwillig(st)ers nodig en een toereikend aanbod van levensmiddelen. Daarnaast dienen wij te kunnen beschikken over faciliteiten waar de wekelijkse uitdeling kan plaatsvinden en waar onze voorraad levensmiddelen kan worden opgeslagen en de aanhangwagen gestald. Na het behalen van het Groen Certificaat Voedselveiligheid in 2014 slagen wij er jaarlijks in om te voldoen aan de landelijke eisen van de voedselveiligheid. Met name de koelmogelijkheden voor gekoelde en diepvriesproducten vraagt continue aandacht bij zowel opslag als vervoer. Met voldoende oog en oor voor de werkomstandigheden van vrijwillig(st)ers.

Deze voorwaarden kunnen als volgt nader worden uitgewerkt.

- a. Voldoende vrijwillig(st)ers om deze levensmiddelen wekelijks te kunnen verstrekken en om de organisatie draaiend te houden;
- b. Voldoende beschikbaarheid van levensmiddelen;
- c. Beschikbaarheid van een geschikte uitdeelruimte;
- d. Beschikbaarheid van een stallings- en opslagruimte voor onze aanhangwagen en voorraad levensmiddelen;
- e. Al deze activiteiten worden ondernomen binnen twee randvoorwaarden: voldoen aan de eisen van voedselveiligheid en arbeidsveiligheid.

Ad a. Voldoende vrijwilligers om de levensmiddelen wekelijks te kunnen verstrekken en de organisatie draaiend te houden.

Tot nu toe mogen we ons verheugen in een voldoende beschikbaarheid van vrijwillig(st)ers. Er is nauwelijks sprake van verloop. Wel hebben we te maken met een vergrijzing van ons vrijwillig(st)ersbestand. Ultimo 2018 waren 26 personen actief bij onze voedselbank. De gemiddelde leeftijd van onze vrijwilliger eind 2018 bedraagt 71 jaar; de jongste is 59 jaar en de oudste 78 jaar. Afgelopen jaar werden we geconfronteerd met een flink toegenomen aantal ziektegevallen en ziekenhuisopnames bij de vrijwilligers. **We zullen onze inspanningen dan ook moeten intensiveren om dit bestand uit te breiden, in het bijzonder met vrijwilligers van zo mogelijk wat jongere leeftijd.** Binnen veel organisaties levert in het

bijzonder de toereikende bezetting van de bestuursfuncties problemen op. Gelukkig was dit bij onze organisatie tot nu toe niet het geval, **maar het zal de nodige aandacht vragen om dit in de toekomst zo te houden.**

Elk kwartaal worden in een bijeenkomst met alle vrijwillig(st)ers de ervaringen van de afgelopen periode doorgesproken en worden afspraken gemaakt voor de komende periode. Een van de afspraken betreft het dienstrooster van inzet van de vrijwillig(st)ers. Onze vrijwilligers zijn op grond van een gemeentelijke faciliteit voorzien van een ongeval- en aansprakelijkheidsverzekering. Tevens is door Voedselbank Nederland een Bedrijfsaansprakelijkheids- en bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering afgesloten.

Ad b. Voldoende beschikbaarheid van levensmiddelen.

Wekelijks komt voor alle voedselbanken een hoeveelheid levensmiddelen beschikbaar vanuit de landelijke en regionale organisatie. Deze worden, afhankelijk van de omvang, in het regionaal distributiecentrum Tilburg verdeeld onder de verschillende voedselbanken. De Voedselbank Aalst-Waalre haalt wekelijks de levensmiddelen op in het regionale verdeelcentrum in Eindhoven.

In onze eigen gemeente kunnen wij wekelijks rekenen op brood van de beide Albert-Heijnsupermarkten en alle lokale bakkerszaken. De Jumbo supermarkt verzorgt wekelijks aanvoer van (vlees)diepvriesproducten. Ook weten particulieren ons gelukkig regelmatig te vinden met donaties van levensmiddelen. Maandelijks wordt ruim gehoor gegeven aan onze oproep aan de burgerij om levensmiddelen te schenken via de zogenaamde Mandenactie. Die actie wordt maandelijks gehouden in de lokale kerken.

Sinds 2017 houden we daarnaast regelmatig succesvolle inzamelingen in de plaatselijke supermarkten van Albert Heijn. Daarbij wordt het winkelend publiek uitgenodigd om, naast de eigen boodschappen, één of meer extra artikelen uit bepaalde productgroepen aan te schaffen ten bate van de lokale voedselbank. Ook wisselen we regelmatig levensmiddelen uit met omringende voedselbanken.

We slagen erin om wekelijks een ruime hoeveelheid levensmiddelen aan te bieden, waaronder veelal ook voldoende groente en fruit. Voor een tweepersoonshuishouden zijn bij onze voedselbank wekelijks gemiddeld 35 producten (consumenteneenheden) beschikbaar. Vergeleken met veel collega-voedselbanken vallen wij hiermee in positieve zin op. Er mag vanuit worden gegaan dat onze cliënten hiermee voor zo'n vier/vijf dagen van voldoende voedingswaren worden voorzien.

Indien we dit beleid kunnen voortzetten, lijkt een voldoende beschikbaarheid van een gevarieerd pakket aan levensmiddelen verzekerd, zij het dat het om intensivering zal vragen in geval van een toename van het aantal cliënten.

Ad c. Beschikbaarheid van een geschikte uitdeelruimte.

Sinds augustus 2008 mogen we voor de wekelijkse uitdeling op donderdag kosteloos gebruikmaken van een ruimte in het gebouw van de Agnus-Deikerk aan de Koningin Juliana-laan. Deze ruimte is daarvoor zeer geschikt. Het stelt onze cliënten in staat betrekkelijk on-

opvallend hun pakket op te komen halen. En door de vrije ligging van het gebouw is een probleemloze aanvoer van goederen mogelijk en is er voldoende parkeerruimte. De beschikbare zaal biedt, naast ruimte voor de verstrekking van de pakketten, ook gelegenheid voor het aanbieden van een kop koffie en thee en het voeren van gesprekken tussen de cliënten onderling en met de vrijwillig(st)ers.

Sinds begin 2019 bieden wij onze cliënten de gelegenheid om zelf een keuze te maken uit de beschikbare levensmiddelen. Deze nieuwe werkwijze blijkt door zowel onze cliënten als vrijwillig(st)ers te worden gewaardeerd. Men neemt nu de levensmiddelen mee die men echt nodig heeft, mede op basis van een keuze tussen gelijksoortige artikelen. Voorheen stond een pakket klaar, deels met artikelen die men nog voldoende had of eigenlijk liever niet ontving. Teruggeven was blijkbaar niet zo makkelijk als wij dachten. Onze uitdeelruimte blijkt uitermate geschikt voor deze nieuwe werkwijze. Ook zijn we hiermee in staat een behoorlijke groei van het aantal cliënten op te vangen, mocht deze zich voordoen. **Wij hopen en mogen gelukkig verwachten dat we de komende jaren van de huidige uitdeelruimte gebruik mogen blijven maken.**

Ad d. Beschikbaarheid van een stallings- en opslagruimte voor onze aanhangwagens en voorraad levensmiddelen.

Begin 2018 hebben we onze nieuwe opslaglocatie aan de Dreefstraat in gebruik kunnen nemen. Dit kon pas nadat enkele noodzakelijke aanpassingen aan het gebouw werden gerealiseerd. Uit veiligheidsoverwegingen werd er een overheaddeur geplaatst zodat onze aanhangwagens binnen gestald kan worden. Deze opslaglocatie omvat een deel van de leegstaande kleedlokalen bij de sportvelden aan de Dreefstraat. De gemeente Waalre bleek bereid om deze tegen een huurprijs aan ons beschikbaar te stellen.

We kunnen ons gelukkig prijzen met deze faciliteit. Bij onze zoektocht naar vervangende opslagmogelijkheid, vanwege het wegvallen van onze vorige voorziening, bleek dat er bijzonder weinig aanbod is van soortgelijke opslagmogelijkheden tegen een betaalbare huurprijs. **Ook deze faciliteit is toekomstbestendig, doordat het een groei van het aantal cliënten zal kunnen opvangen.**

Ad. e. Al deze activiteiten worden ondernomen binnen twee randvoorwaarden: voldoen aan de eisen van voedselveiligheid en arbeidsveiligheid.

De wekelijkse werkzaamheden op de uitdeeldag zijn voor een deel behoorlijk fysiek belastend (tillen en sjouwen). Er is daarom voortdurend aandacht nodig ter voorkoming van fysieke overbelasting van de vrijwillig(st)ers. Dit is eens te meer van belang daar het merendeel van onze vrijwillig(st)ers de leeftijd van 65 jaar is gepasseerd. Momenteel zijn er wel praktische hulpmiddelen beschikbaar. Recent heeft een arbeidsveiligheidsdeskundige onze werkwijze en faciliteiten onderzocht en vastgelegd in een RI&E-verslag (risico-inventarisatie en evaluatie), waaruit de fysieke belasting van de vrijwillig(st)ers als kernpunt naar voren kwam. Bij de introductie van de nieuwe verstrekkingwijze is al zoveel mogelijk rekening gehouden met het verminderen van de fysieke belasting. Binnenkort wordt een voorstel gepresenteerd om de fysieke belasting op de uitdeeldag verder te verminderen.

Voortdurende aandacht voor arbeidsveiligheid zal een even zo vanzelfsprekend aandachtspunt onze organisatie moeten worden als de aandacht voor voedselveiligheid inmiddels is geworden!

5. De ongewisse toekomst

Het blijkt onmogelijk om de toekomstige ontwikkeling van het aantal huishoudens te schatten dat van onze voedselbank gebruik zal maken. Het verleden leert ons dat dit aantal fors kan variëren. Zo heeft dit aantal in het verleden zowel 40 als 18 bedragen. Heel wat huishoudens blijken slechts korte tijd (enkele weken tot maanden) van onze diensten gebruik te hoeven maken. Het betreft bijvoorbeeld de tijd die nodig is voor het aanvragen van een uitkering of die verloopt bij de overgang van het ene naar het andere uitkeringsregime. Andere huishoudens daarentegen maken noodgedwongen soms vele jaren gebruik van onze diensten of zien we na verloop van tijd voor een tweede of derde keer terug.

Onderzoeksgegevens geven slechts een beperkte indicatie van de mogelijke groei van het aantal huishoudens dat van onze voedselbank gebruik kan gaan maken. Zo wordt ervan uitgegaan dat er in Waalre 400 huishoudens (ca. 1.000 personen) minimaal één jaar op een inkomensniveau zitten onder de lage inkomensgrens.

Het blijkt in de praktijk heel lastig om een goede schatting te maken van het aantal huishoudens dat aanspraak zou kunnen maken op onze hulp. Er blijken bijvoorbeeld ook mensen te zijn met een hoger inkomen, die in armoedige omstandigheden terecht zijn gekomen, voornamelijk veroorzaakt door schulden. Mogelijk zijn dit voor een deel ook potentiële voedselbankcliënten; daarvan zijn de potentiële aantallen echter nog moeilijker in te schatten dan van de arme huishoudens in de traditionele zin. Daar speelt schaamte misschien nog wel extra. Hoe dan ook staat het vast dat we als voedselbank niet alle huishoudens kunnen bereiken die op grond van de toelatingscriteria aanspraak kunnen maken op onze hulp. Voor een deel zijn dit zeker ook huishoudens die hoe dan ook van externe hulp voor hun problemen niet willen weten. De nationale vereniging start in 2019 een onderzoek of en hoe deze huishoudens toch te bereiken zijn.

Onze 'infrastructuur' kan een aantal van zo'n 50 huishoudens aan, zo verwachten wij.

Echter met een dergelijk aantal lopen we wel echt tegen de grenzen van onze mogelijkheden aan. Dit betreft het aantal vrijwillig(st)ers dat dit werk voor zijn rekening neemt. Maar ook de capaciteit van onze uitdeelruimte, de omvang van onze levensmiddelenvoorraad en de grootte van onze aanhangwagen.

Gelet op de ontwikkeling van het aantal huishoudens de afgelopen twaalf jaar, lijkt de conclusie gerechtvaardigd dat we de komende beleidsperiode beneden dit aantal van 50 zullen blijven. Evenzo waarschijnlijk is het dat we ervan uit mogen gaan dat het aantal huishoudens niet beneden de 10 zal dalen. Een aantal waardoor de vraag naar het bestaansrecht van onze voedselbank als zelfstandige organisatie aan de orde zou komen. In dat geval zou de vraag kunnen rijzen of we ons niet beter kunnen beperken tot een functie van uitgiftepunt als onderdeel van een grotere voedselbank uit de regio.

Naast de ontwikkeling van het aantal huishoudens kunnen ook andere factoren een bijsturing van onze werkwijze noodzakelijk maken. Te denken valt bijvoorbeeld aan een op-

trekend tekort aan vrijwillig(st)ers, het wegvallen van de AD-kerk als uitgiftepunt of De Dreef als opslag- en stallingsruimte, zonder dat we over een vervangende ruimte kunnen beschikken.

De toekomst laat zich immers niet in alle details beschrijven, laat staan voorspellen.

6. Beheer financiën

Onze voedselbank draait geheel op giften. De stichting is erkend als ANBI-instelling, waardoor donaties in aanmerking komen voor een fiscale aftrek. Doordat alle werkzaamheden binnen de voedselbank worden uitgevoerd door vrijwillig(st)ers zijn onze kosten zeer laag. Hierdoor kan ook gegarandeerd worden dat alle donaties geheel ten goede komen aan de huishoudens in onze gemeente die aangewezen zijn op onze hulp.

De Voedselbank Aalst-Waalre heeft hierdoor een gezonde financiële positie. De exploitatie met inkomsten en uitgaven liggen goed in balans en er is sprake van een ruim eigen vermogen positie. We zullen ons moeten inspannen om dit zo te houden.

Een belangrijke basis is hiervoor gelegd met de prestatieovereenkomst 2019-2022, die we begin 2019 met de gemeente Waalre overeen zijn gekomen. Op grond hiervan ondersteunt de gemeente ons jaarlijks met financiële bijdrage van € 5.000 voor het aandeel dat wij leveren in het armoedebelief binnen onze gemeente. Het biedt een goede basis om ons werk een redelijke periode te kunnen continueren, ook indien andere financiële bronnen niet altijd toereikend zullen zijn voor een sluitende financiële huishouding. Tevens achten wij het daarom noodzakelijk om te beschikken over een zodanige financiële reserve die ons in staat stelt onze activiteiten minimaal drie jaar voort te zetten voor het geval dat alle inkomsten wegvallen.

Wetend dat de armoedepositie van onze cliënten ook anderszins doorwerkt in de mogelijkheden om maatschappelijk een 'normaal bestaan' te lijden, blijven wij ons inspannen om de maatschappelijke positie van gezinnen in financiële nood te verbeteren. Zo kunnen onze cliënten halfjaarlijks gebruikmaken van de Eindhovense Kledingbank. Soms lukt het om via subsidie ook nieuwe kledingaankopen mogelijk te maken. Daarnaast wordt de jeugd in staat gesteld om kosteloos gebruik te maken van de lokale speeltuin *De Klimbim* en de jaarlijkse jeugdvakantieweek. De afgelopen jaren zijn we via speciaal daartoe verworven financiën in staat geweest om de gezinnen met jonge kinderen een bezoek te laten brengen aan attractiepark *Toverland* in Sevenum.

7. Ten slotte

Ten principale achten wij het onjuist dat wij als particulier initiatief huishoudens te hulp moeten schieten, die (tijdelijk) niet in staat zijn zelfstandig te voorzien in hun primaire levensbehoeften. Blijkbaar lukt het de landelijke en regionale overheden niet om het ontstaan van deze schrijnende situaties te voorkomen.

Als lokale voedselbank zullen wij ons ervoor inspannen om de ons zelf gestelde taak in de toekomst te kunnen blijven uitvoeren. Hiervoor is beschreven dat wij daarvoor echter wel afhankelijk zijn van de inzet en medewerking van velen binnen de Aalst-Waalrese dorps-gemeenschap en ook daarbuiten.

Stichting Voedselbank Aalst-Waalre

Tel. 06 49424336

E-mail: info@voedselbankaalstwaalre.nl

Internet: www.voedselbankaalstwaalre.nl

Bankrekening: NL30RABO0159160316

ANBI-fiscaal nummer: 851754545

Kamer van Koophandel-nr. 55533809